

Aftale
mellem Miljøministeriet og Grønlands Selvstyre
om
miljøafbødende foranstaltninger på Dundas

På møde den 23. juni 2011 mellem medlem af Naalakkersuisut Anthon Frederiksen og miljøminister Karen Ellemann er der opnået enighed om, hvilke miljøforanstaltninger der gennemføres som opfølgning på den daværende udenrigsministers brev af 3. september 2001 om gennemførelse af miljøafbødende foranstaltninger på Dundas, som blev overtaget af Grønlands Hjemmestyre ved tilbagegangen af Dundas fra amerikansk baseområde til civilt grønlandsk område. Mtalen afslutter de miljømæssige aspekter af sagen om tilbagegang af Dundas til Grønland, og spørgsmålet om statslig finansiering af miljørelaterede aktiviteter kan ikke rejses igen.

Denne aftale skal udmøntes inden for rammerne af regeringens tidligere tilkendegivelser, herunder om behovet for de bevilgende myndigheders godkendelse, samt under hensyntagen til, at miljøområdet er overtaget af Selvstyret som grønlandsk ansvarsområde. Aftalen fastlægger således alene rammerne for en enkeltstående økonomisk forpligtelse, jf. ovenfor.

Som anført i brev af 3. september 2001 danner denne aftale eller retningslinjerne i aftalen ikke præcedens for løsningen af andre miljøspørgsmål.

De planlagte miljøafbødende foranstaltninger

Parterne er enige om, at der skal gennemføres en miljømæssigt forsvarlig løsning, som beskrevet i den fælles indstilling i notat af 2. november 2010 fra Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø (Grønland) og Miljøstyrelsen (Danmark) vedrørende forslag til miljøafbødende foranstaltninger på Dundas-halvøen (vedlagt som bilag 1) og vil arbejde for, at arbejdet gennemføres snarest muligt. Opgaven forudsættes udført inden for en samlet og endelig økonomisk ramme på 40 mio. kr.

Selvstyret vil, som den kompetente myndighed i Grønland på miljøområdet, være den formelle byggherre og varetage udbud af projektet og forhandling med entreprenør(er), rådgivere, udarbejdelse af kontrakt m.v. samt kontakt til relevante myndigheder, og Selvstyret sikrer de nødvendige myndighedstilladelser svarende til bilag 1 i henhold til gældende regler og praksis for Grønlands Selvstyre.

I den aktuelle sag om opfølgning på den daværende udenrigsministers brev af 3. september 2001 om gennemførelse af miljøafbødende foranstaltninger på Dundas har staten et økonomisk ansvar, og regeringen er indstillet på efter denne aftale er indgået at forelægge sagen for Folketingets Finansudvalg med anmodning om en særbevilling på 40 mio. kr. til Selvstyrets oprydning på Dundas i overensstemmelse med denne aftale og tilhørende bilag af 2. november 2010 om aftalte miljøafbødende foranstaltninger (bilag 1). Bevillingen gives til dækning af alle udgifter i forbindelse med de i bilag 1 aftalte aktiviteter, herunder også bygherrerådgiver, udbud og miljøtilsyn samt Selvstyrets administrative omkostninger i forbindelse med aftalen med op til 0,5 mio. kr.

Med henblik på at følge udviklingen i gennemførelsen af de aftalte foranstaltninger, herunder en miljømæssigt forsvarlig gennemførelse af de konkrete aktiviteter, nedsættes en følgegruppe med repræsentanter for Selvstyret og Staten. Alle forhold af væsentlig betydning for økonomi og miljø forelægges for følgegruppen, der mødes kvartalsvis eller, når en af parterne ønsker det. Før gennemførelse af udbud og før Selvstyrets valg af endelig løsning forelægges udbudsmateriale og aftalegrundlag for følgegruppen med henblik på en sammenholdning med intensionerne i bilag 1. Rapportering fra bygherretilsyn og miljøtilsyn forelægges løbende for følgegruppen, hvis medlemmer er berettiget til at udtale sig til bygherre. Orienteringen fra miljøtilsynet til følgegruppen skal være dækkende for miljøtilsynet, som beskrevet i bilag 1, herunder særligt dokumentationen for at arbejdet er afsluttet miljømæssigt forsvarligt jf. bilag 1. Efter arbejdets afslutning udarbejder følgegruppens parter et notat om arbejdets gennemførelse.

Særlige forhold

Hvis der efter arbejdets igangsætning konstateres særlige ikke forventelige forhold som f.eks. fund af radioaktivt affald og lignende, vil miljøministeren og medlem af Naalakkersuisut for Indenrigsaffænder, Natur og Miljø drøfte denne situation.

Forholdet til USA og TAB i forbindelse med de planlagte aktiviteter

De planlagte aktiviteter på Dundas forventes at medføre et behov for samarbejde med Thulebasen og brug af visse anlæg m.m. på Thulebasen. Der tages kontakt til USA herom. Forholdet mellem USA, Grønland og Danmark er reguleret i Forsvarsaftalen af 1951 med tillæg af 6. august 2004.

Offentliggørelse

Denne **aftale** offentliggøres efter nænnere aftale efter indgåelsen.

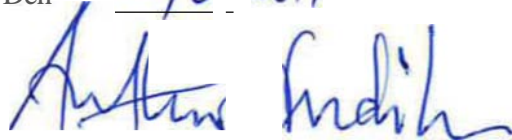
Grønlands Selvstyre orienterer relevante parter om denne aftale, og efterfølgende i nødvendigt omfang om foranstaltninger og aktiviteter, der gennemføres på Dundas **på** grundlag af denne aftale.

Forudsætninger

Miljøministeren tager Forbehold for de bevilgende myndigheders godkendelse.

For Grønlands Selvstyre

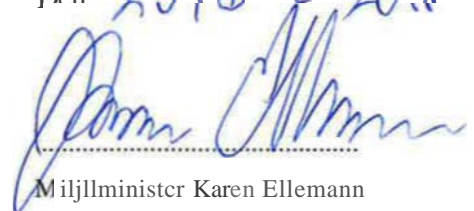
Den 23/6 2011

Medlem af Naalakkersuisul Anthon **Frederiksen**

For Miljøministeriet

Den 23/6 2011

Miljøminister Karen Ellemann

Bilag 1. Fælles indstilling fra Deputatet for Indenrigsafføender, Natur og Miljø (Grønland) og Miljøstyrelsen (Danmark) vedrørende forslag til miljøafbedende foranstaltninger på Dundas-halvøen. DntCI/CI2. november 2010

Bilag 1 til aftale af 23. juni 2011 om miljøafbødende foranstaltninger på Dundas.

Til: Anthon Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Indemigsanliggender, Natur og Miljø (Grønland)
Karen Ellemann, Miljøminister (Danmark)

2. november 2010

Fælles indstilling fra Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø (Grønland) og Miljøstyrelsen (Danmark) vedrørende forslag til miljøafbødende foranstaltninger på Dundas-halvøen.

Som opfølgning på møder mellem det grønlandske medlem af Naalakkersuisut for Indemigsanliggender, Natur og Miljø, Anthon Frederiksen, og den danske miljøminister, Karen Ellemann, er der i september 2010 foretaget en besigtigelse af området ved affaldsdumpene på Dundas-halvøen af repræsentanter fra Departementet for Indemigsanliggende, Natur og Miljø og Miljøstyrelsen. Derudover er der afholdt en række møder samt telefonmøder i løbet af september og oktober 2010.

Formålet med besigtigelsen i september var:

1. At vurdere, om der visuelt var sket væsentlige ændringer i området sammenholdt med Dundas-Arbejdsgruppens vurderinger i 2006, hvor de seneste undersøgelser i området blev af-rapporteret.
2. At iværksætte - begrundet i eventuelle væsentlige ændringer i området - supplerende undersøgelser.
3. At opnå enighed om grundlaget for en fælles indstilling fra de grønlandske og danske miljø-administrationer med henblik på at sikre et acceptabelt grundlag for en politisk aftale om gennemførelse af miljøafbødende foranstaltninger på Dundas-halvøen, der sikrer en miljø-mæssig forsvarlig og holdbar løsning.

Nærværende notat beskriver således de oprydningstiltag på Dundas-halvøen, som der er opnået enighed om i de respektive landes miljøadministrationer.

Notatets opbygning

Notatet er opbygget således, at det beskriver forslag til miljøafbødende foranstaltninger ved 3 tidligere registrerede lokaliteter på Dundas-halvøen, som de respektive grønlandske og danske miljø-administrationer vurderer som værende miljømæssigt forsvarlige.

Forslagene til specifikke miljøafbødende foranstaltninger omfatter følgende lokaliteter på Dundas-halvøen

1. TAB-1.
2. Olieforurenet område.
3. Sydvest-Dumpen.

A-Launch (de tre tidligere raketsiloer) er medtaget for at vurdere mulighederne for at anvende denne lokalitet til deponering af affald fra TAB 1 og SV-dumpen.

Under hensyntagen til ønsket om en miljømæssig forsvarlig og holdbar løsning i relation til affaldsdumpene på Dundas-halvøen skal materialer i form af jord, grus og lignende overholde nærmere fastsatte kriterier for enten at kunne anvendes i forbindelse med afdækning af TAB 1 samt A-Launch - alternativt at kunne tillades deponeret ved A-Launch eller i yderste konsekvens (på baggrund af en miljømæssig vurdering) at skulle transporteres til behandling/bortskaffelse i Danmark.

På baggrund af de foreliggende rapporter om forureningsundersøgelser på Dundas-halvøen/TAB samt en vurdering foretaget af relevante fagenheder i Miljøstyrelsen, er der enighed om, at analyser (akkrediterede) af forureningsindhold i affald og/eller afdæknings- og fyldmaterialer skal omfatte følgende stoffer: kulbrinter/olie (C6-C10, C10-C20 og C20-C35), PAH, PCB samt 7 metaller (arsen, cadmium, kobber, bly, kviksølv, nikkel og zink).

På baggrund af en miljømæssig vurdering foretaget af fagenheder i Miljøstyrelsen, er der anbefalet kriterier for de stoffer, hvor der ikke p.t. foreligger jordkvalitets- og/eller afskæringskriterier – dvs. de lette kulbrinter C6-C10 og C10-C20 samt PCB, jf. efterfølgende tabel.

Alle forslag til foranstaltninger i nærværende notat forudsættes gennemført under overvågning og kontrol af et miljøtilsyn.

Opmærksomheden rettes mod, at der forud for igangsættelse af tiltagene, skal indhentes miljøgodkendelser samt andre tilladelser/godkendelser hos relevante myndigheder.

Ad. 1: TAB-1

TAB-1 består af et tidligere lossepladsområde, som er beliggende i kystlinjen nordøst for Dundas-bjerget. Lossepladsen har været i brug i perioden fra 1950-erne til 1970-erne. Lossepladsen er koncentreret om et "Næs", som ved højvande er delvist dækket af vand fra Wolstenholme Fjord samt en del affald, som er dumpet på begge sider af "Næsset" (de såkaldte "Vinger").

På baggrund af besigtigelsen af Dundas-området i september 2010 samt efterfølgende drøftelser mellem de grønlandske og danske miljøadministrationer indstilles følgende oprydningstiltag ved TAB-1:

Håndtering af affald og afdæknings-/fyldmaterialer fra TAB 1

I forbindelse med oprydning af affald på TAB 1 (inkl. "Vingerne" på begge sider af "Næsset") vil affaldet blive sorteret i følgende 4 fraktioner:

1. Farligt affald (inkl. elektrisk/elektronisk affald)
2. Metalskrot
3. Dagrenovation og dagrenovationslignende affald (efter udsortering af fyldmateriale)
4. Afdækningsmaterialer (og fyldmaterialer)

Håndteringen af de enkelte affaldsfraktioner (inkl. retningslinjer for udsortering) er beskrevet nedenfor.

Ad. 1). Farligt affald (inkl. elektrisk/elektronisk affald)

Alt farligt affald (herunder halv-/fyldte olietønder, batterier, "blyklodser" m.v.) samt elektrisk og elektronisk affald udsorteres visuelt i forbindelse med opgravning af affald ved TAB 1. Affaldet transporteres efterfølgende til Danmark til behandling/bortskaffelse.

Ad. 2). Metalskrot

Genanvendeligt metalskrot udsorteres med henblik på efterfølgende at blive transporteret til genanvendelse.

Ad. 3). Dagrenovation og dagrenovationslignende affald

Som udgangspunkt deponeres fraktionen "Dagrenovation og dagrenovationslignende affald" ved A-Launch.

Afhensyn til ønsket om reduktion af de affaldsmængder, der skal deponeres ved A-Launch, er der enighed om, at der skal foretages harpning af affaldet ved anvendelse af en 20 mm sigte eller lignende størrelsesorden. Sigtestørrelsen fastlægges således, at fyldmateriale og affald separeres bedst muligt. Den del af affaldsfraktionen, der "falder gennem" sigten (fyldmaterialer som grus og sten), kontrolleres og håndteres efterfølgende i henhold til retningslinjer for afdækningsmaterialer beskrevet nedenfor under Ad. 4.

Harperesten deponeres ved A-Launch i de tre raketsiloanlæg; i eksisterende hulning i terrænet eller i en ny udgravning ved ét af de tre siloanlæg. Det deponerede affald dækkes af minimum 1,5 meter fyldmateriale, hvor de øverste 0,5 meter materialer skal opfylde de angivne jordkvalitetskriterier; mens de nederste 1,0 meter materialer skal opfylde afskæringskriterierne (jf. tabellen nedenfor).

Inden deponering af "dagrenovation og dagrenovationslignende affald" finder sted, skal der - på baggrund af en visuel kontrol i forbindelse med harpningen af affaldsfraktionen - foretages en udsortering af farligt affald, genanvendeligt metalskrot og WEE-affald (i form af kondensatorer, transformatorer etc.) med henblik på efterfølgende transport til genanvendelse, behandling eller bortskaffelse i Danmark.

Hvis der i forbindelse med den lagvise udgravning af "dagrenovation og dagrenovationslignende affald" konstateres "hot spots" indeholdende stærkt misfarvet, lugtende eller på anden måde afvigende affald, skal affaldet/materialerne i de pågældende "hot spots" oplægges i depoter med henblik på prøvetagning og efterfølgende analyse. Analyseomfanget skal minimum omfatte de stoffer, som er beskrevet under Ad. 4).

Når resultatet af analyserne foreligger, skal Tilsynet - i samråd med miljømyndigheden - træffe beslutning om, hvorledes affaldet og/eller de forurenede materialer i de pågældende "hot spots" skal håndteres.

Når der ikke længere forekommer synligt affald i udgravningen, skal der - som kontrolforanstaltning - udtages renbundsprøver for at kunne vurdere forureningsniveauet i den øverste del af det frilagte område - herunder om der evt. forekommer koncentrationer af forurenende stoffer over afskæringskriterierne i "jordbunden". Når afskæringskriterierne er dokumenteret overholdt, afdæk-

kes området efterfølgende med et minimum 0,5 meter tykt afdækningslag af sten-/grusmaterialer, som overholder de fastsatte jordkvalitetskriterier.

Ad. 4). Afdækningsmaterialer og fyldmaterialer

Som udgangspunkt vurderes det, at størstedelen af det 1,0 til 1,5 meter tykke lag af afdækningsmaterialer, kan anvendes til at reetablere området.

Afdækningslaget på TAB1 afgraves i lag, og afdækningsmaterialerne lægges i depoter på maksimalt 100 tons.

Som opfølgning på afgravningen af ét lag afdækningsmaterialer skal der foretages en visuel besigtigelse (evt. suppleret med PID-målinger) for at få fastlagt, om der forekommer affald og/eller forurenende stoffer i de frilagte afdækningsmaterialer.

I tilfælde, hvor der konstateres "hot spots", skal disse håndteres som beskrevet ovenfor under Ad. 3).

Tabel: Oversigt over danske kvalitetskriterier og afskæringskriterier (for jord) samt grænseværdier for farligt affald for de udvalgte stoffer.

Stof	Jordkvalitetskriterium (JKK)	Afskæringskriterium (AK)	Grænseværdi for farligt affald
Kulbrinter/Olie (C6-C10)	25 mg/kg	75 mg/kg ¹⁾	1.000 mg/kg
Kulbrinter/Olie (C10-C20)	40 mg/kg	120 mg/kg ²⁾	1.000 mg/kg
Kulbrinter/Olie (C20-C35)	100 mg/kg	300 mg/kg	1.000 mg/kg
PAR, total	4 mg/kg	40 mg/kg	1.000 mg/kg
PCB, sum	1 mg/kg ³⁾	10 mg/kg ⁴⁾	50 mg/kg
Arsen (Ar)	20 mg/kg	20 mg/kg	1.000 mg/kg
Cadmium (Cd)	0,5 mg/kg	5 mg/kg	1.000 mg/kg
Kobber (Cu)	500 mg/kg	1000 mg/kg	250.000 mg/kg
Bly (Pb)	40 mg/kg	400 mg/kg	2.500 mg/kg
Kviksølv (Hg)	1 mg/kg	3 mg/kg	1.000 mg/kg
Nikkel (Ni)	30 mg/kg	30 mg/kg	1.000 mg/kg
Zink (Zn)	500 mg/kg	1000 mg/kg	50.000 mg/kg

- 1) Afskæringskriteriet er - på baggrund af en faglig vurdering i Miljøstyrelsen - fastsat som 3 gange jordkvalitetskriteriet (svarende til kriterier for C20-C35).
- 2) Afskæringskriteriet er - på baggrund af en faglig vurdering i Miljøstyrelsen - fastsat som 3 gange jordkvalitetskriteriet (svarende til kriterier for C20-C35).
- 3) Jordkvalitetskriteriet er - på baggrund af en faglig vurdering i Miljøstyrelsen - fastsat som grænseværdien for PCB (i deponeringsbekendtgørelsen) ved deponering af inert affald.
- 4) Afskæringskriteriet er - på baggrund af en faglig vurdering i Miljøstyrelsen - fastsat som grænseværdien for PCB (i deponeringsbekendtgørelsen) ved deponering af mineralsk affald.

Når resultaterne fra analyserne (akkrediterede) af ovennævnte stoffer foreligger, skal afdækningsmaterialerne/fyldmaterialerne håndteres efter retningslinjerne beskrevet nedenfor.

På et tidspunkt, hvor der foreligger resultater af et passende antal analyser (min. 10 stk.) af forureningsindholdet i depoter med henholdsvis afdækningsmaterialer og fyldmaterialer (i henhold til ovennævnte analyseprogram), kan Tilsynet tage omfanget af analyser op til revurdering. Ud fra resultatet af vurderingen kan Tilsynet - i samråd med miljømyndigheden - træffe beslutning om at tilpasse analyseprogrammet. Analyseprogrammet skal dog som minimum omfatte følgende stoffer: Kulbrinter/Olie (C20-C35), PAH, PCB samt metallerne Pb, Cd og Hg.

Indholdet af forurenende stoffer $\leq$ Jordkvalitetskriterier (JKK)

For et depot med afdæknings-/fyldmaterialer, der overholder JKK for kulbrinter, PAH, PCB og tungmetaller, skal depotet håndteres særskilt med henblik på senere at kunne anvendes som afdækningsmateriale ved enten TAB I eller ved A-Launch.

Jordkvalitetskriterier (JKK) $\leq$ Indholdet af forurenende stoffer $\leq$ Afskæringskriterier (AK)

For et depot med afdæknings-/fyldmaterialer, hvor forureningsindholdet af kulbrinter, PAH, PCB og tungmetaller ligger i det nævnte interval, skal depotet håndteres særskilt med henblik på senere anvendelse som den nederste del af et afdækningslag med minimum 0,5 meter rene materialer over (dvs. med materialer der opfylder jordkvalitetskriteriet). Materialerne forudsættes som udgangspunkt anvendt ved A-Launch.

Indholdet af forurenende stoffer $>$ Afskæringskriterier (AK)

For et depot med afdæknings-/fyldmaterialer, hvor forureningsindholdet overskrider minimum én af afskæringskriterierne for enten kulbrinter, PAH, PCB eller tungmetaller, skal materialerne i depotet - som hovedregel- deponeres ved A-Launch.

Tilsynet kan dog på baggrund af en konkret miljømæssig vurdering foretaget ud fra en specifik beskrivelse - og efter samråd med bygherren og miljømyndigheden - træffe beslutning om, at materialerne i depotet alligevel ikke skal deponeres ved A-Launch; men derimod transporteres til behandling/bortskaffelse i Danmark.

På baggrund af vurdering foretaget af fagkontorer i Miljøstyrelsen, er der enighed om, at udgangspunktet for tilsynets vurdering alene vedrører depoter med afdæknings-/fyldmaterialer, hvor forureningsindholdet af ét (eller flere) af de ovenfor nævnte stoffer overskrider 50 % af "farligt affald-grænseværdien". Specifikt for PCB foreslås det dog, at der skal foretages en miljømæssig vurdering, hvis PCB-indholdet overskrider 20 % af "farligt affald-grænseværdien" (dvs. 10 mg/kg TS $\approx$ DK-forslaget til afskæringskriterium for PCB).

I situationer, hvor tilsynet skal foretage en konkret miljømæssig vurdering af et depot med afdæknings- og fyldmaterialer, skal vurderingen som minimum baseres på:

1. Koncentrationen af samt den totale mængde af det (evt. de) kritiske stof(-fer).
2. Farligheden af det (evt. de) kritiske stof(-fer).

På baggrund af resultatet af en miljømæssig vurdering – og efter samråd med bygherren og miljømyndigheden - kan tilsynet træffe beslutning om, hvorvidt afdæknings- og fyldmaterialerne i det pågældende depot kan deponeres ved A-Launch – alternativt at materialerne i depotet skal transporteres til behandling/bortskaffelse i Danmark.

Bvt. behov for etablering af en omfangsgrøft

Baseret på forslagene til miljøafbedende foranstaltninger i tilknytning til TAB-1; resultaterne fra tidligere forureningsundersøgelser samt resultaterne fra nye prøvegravninger i området i 2010, er det vurderingen, at der ikke er behov for etablering af en omfangsgrøft for at holde smeltevand og overfladevand væk fra det tidligere dumpområde (inkl. der olieforurenede område, se nedenfor!).

Bemærkninger til oprydningstiltag på TAB-1

Det er vurderingen, at affaldet på TAB-1 (inkl. "Vingerne" på begge sider af "Næsset") sandsynligvis kan opgraves i løbet af én sommer - bl.a. ved at opgravningen ved "Næsset" tilrettelægges således, at der løbende sker en opgravning af affald med henblik på at sikre optøning af permafrostlaget.

Hvis det ikke er muligt at sikre optøning af permafrostlaget som beskrevet ovenfor, skal der tages stilling til, om der skal iværksættes særlige tiltag med henblik på at få affaldet optøet (dampspyd etc.) - alternativt om affaldet evt. skal opgraves over en flerårig periode.

"Jern- og metalskrot" skal udsorteres og sendes til genanvendelse (evt. sammen med skrot fra Thule Air Base).

"Farligt affald" (inkl. elektrisk og elektronisk affald) skal udsorteres og sendes til behandling på godkendt modtageanlæg i Danmark (eller evt. i USA).

Affald langs stranden:

- Det er vurderingen, at der skal foretages opsamling af synligt affald langs stranden ved såvel "Næsset" som langs "Vingerne".

Ad. 2: Olieforurenede område

Det olieforurenede område er beliggende umiddelbart bag ved TAB-1, og udgør et areal på ca. 8.000 m²

På baggrund af besigtigelsen af Dundas-området i september 2010 samt efterfølgende drøftelser mellem de grønlandske og danske miljøadministrationer indstilles følgende:

- På baggrund af resultaterne fra tidligere forureningsundersøgelser samt resultater fra nye prøvegravninger i det olieforurenede område i 2010, er det vurderingen, at der ikke er grundlag for at iværksætte oprydningstiltag på det olieforurenede område. Dette er begrundet i, at forureningen i området vurderes at være af mindre omfang med svage koncentrationer af primært oliebaseerede forureningskomponenter.
- Som konsekvens af ovenstående er det endvidere vurderingen, at der ikke vil være behov for at foretage en yderligere tildækning af det olieforurenede område, ligesom der heller ikke vil være behov for at etablere en omfangsgrøft.

Ad. 3: Syd Vest-Dumpen

Syd Vest-Dumpen er en mindre losseplads beliggende syd for Dundas-bjerget. Enkelte steder på den høje og meget stejle skrænt er bygningsaffald og jernskrot synligt.

På baggrund af besigtigelsen af Dundas-området i september 2010 samt efterfølgende drøftelser mellem de grønlandske og danske miljøadministrationer indstilles følgende:

- Det indstiller, at synligt affald fra stranden, skrænten og toppen af Syd Vest-dumpen fjernes.

Det vurderes hensigtsmæssigt at fjerne det synlige affald manuelt, da det så vidt muligt skal undgås maskinelt at trække og hive i affaldet på skrænten, idet der herved vurderes risiko for at skrænten skrider. Det synlige affald på skrænten af Syd Vest-dumpen skal skæres af og sænkes ned på stranden, hvorefter det opsamles og håndteres i overensstemmelse med nærmere fastsatte krav/regler.

- Det er vurderingen, at der skal etableres en omfangsgrøft på toppen af Syd Vest-dumpen.

Grøften vil have til formål at lede nedbør og afstrømnende overfladevand uden om dumpområdet. Det er vurderet, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at anlægge grøften ned ad skrænten ved SV-dumpen, da dette vil kunne give anledning til risiko for erosion af skrænten. Afvandingen fra grøften sikres ved, at grøften fortsætter et stykke forbi dumpområdet i retning mod Dundas-byen og således har udløb på et plateau, der niveaumæssigt ligger et stykke under toppen af SV-dumpen.

Ingen yderligere afdækning af Syd Vest-dumpen

Som følge af den meget stejle hældning på SV-dumpen er det vurderingen, at det ikke vil være nytigt/hensigtsmæssigt at foretage en yderligere afdækning af SV-dumpen (top og skrænt).

Ad. 4: A-Launch

A-Launch består bl.a. af 3 tidligere raketsiloer, som oprindeligt var en del af det amerikanske raket-skjold.

Under besigtigelsen i september 2010 viste en prøvegravning på A-Launch et dæklag af grusmaterialer på 0,7-0,8 meter over én af betonsiloerne. Ved prøvegravningen blev det konstateret, at der var store rektangulære jernlåger over siloen, og gennem et hul mellem jernlågerne og betondækket blev der observeret et frirum på ca. 2 meter mellem lågerne og observeret jernskrot, bygningsaffald og is i bunden af siloen.

På baggrund af besigtigelsen af Dundas-området i september 2010 samt efterfølgende drøftelser mellem de grønlandske og danske miljøadministrationer indstilles følgende:

- Efter at have foretaget prøvegravning ved én af betonsiloerne ved A-Launch i september 2010 er det Dundas-Arbejdsgruppens vurdering, at det er muligt at deponere "blandet affald" fra TAB-1 i minimum én af de 3 betonsiloer ved A-Launch.

For at kunne deponere affald i en eller evt. flere af siloerne skal der afømmes en mængde afdækningsmaterialer, som p.t. ligger ovenpå de betondæk og stålplader, som overfladen af siloerne består af. Ved besigtigelsen af en siloerne ved A-Launch i 2010 blev der konstateret en dæklagstykkelse på 0,70-0,80 meter. Hvis det (imod forventning) skulle vise sig, at der ikke er tilstrækkeligt volumen i siloerne, er der lokaliseret et område i umiddelbar tilknytning til A-Launch, som også vil kunne anvendes til deponering.

Det er i denne forbindelse vurderingen, at deponeringen af det blandede affald mest hensigtsmæssigt foregår på en lokalitet, som er beliggende på en højderyg, hvor der er ringe vandgennemstrømning samt permafrost. Disse kriterier efterlever A-Launch.

Opmærksomheden rettes mod, at der forud for deponering af affald ved A-Launch skal indhentes miljøgodkendelse samt andre relevante tilladelser/godkendelser hos relevante myndigheder.